

ЗМІСТ

Вступ	7
1. Жінка	8
2. Його історія	18
3. Визволення жінки	30
4. Сексуальність	41
5. Шлюб	54
6. Любов	71
7. Стосунки	86
8. Материнство	106
9. Сім'я і регулювання народжуваності	120
10. Творчість	145
11. Тіло	161
12. Розум	192
13. Медитація	201
Про Ошо	204

ВСТУП

Як можете Ви, чоловік, говорити про жіночу душу?

Я не говорю ні від особи чоловіка, ні від особи жінки. Не говорю взагалі від будь-чиєї особи. Звісно, моє «раціо» міркує, але я говорю від імені усвідомлення і досвіду. Це усвідомлення не стосується конкретної статі. Вашому тілу й уму відомо про поділ, адже свідомість наповнює тілесне буття, а тіло – оболонка свідомості. Вони невіддільні одне від одного, разом вони становлять цілість. Насправді неправильно казати «тіло й ум»: «й» тут недоречне. Навіть дефіс між ними був би зайвий: ви – «тілоум», не інакше.

Цілком доречно вживати лексеми «чоловічий» і «жіночий» стосовно тіла й розуму. Однак понад ними стоїть щось вище, трансцендентне, – твоя серцевина, сутність. Ця сутність сформована як усвідомлення, присутність, спостережливість; відтак це чиста свідомість.

Я висловлююся зараз не як чоловік, бо неможливо було б розповісти про жінку, не будши нею. До вас мовить моє пізнання. Мені доводилося багато разів жити і в тілі жінки, і в тілі чоловіка, я всьому свідок. Я бачив розмаїті оселі, всіляку одягу. Те, що я вам кажу, – досвід багатьох життів, бо, власне, одного життя замало. Теперішня дійсність – лише кульмінація мого безконечного паломництва.

Отож не дошукуйтеся чоловічого чи жіночого голосу в моїх міркуваннях! Інакше ви мене не почувте. Слухайте лише голос пізнання!

ЖІНКА

*Ви – чи не перша людина на цій планеті,
котра по-справжньому сприймає і розуміє жінок.
Прокоментуйте, будь ласка!*

Кажу вам: жінка на те, щоб її любити, а не розуміти!
Любов – ось найперше розуміння.

Життя таке таємниче, що нашим рукам не дотягнутися до його висот, очам не сягнути глибин цієї таїни. Розуміння будь-якого вияву буття – чоловіків, жінок, дерев, тварин, птахів – належить науці, а не містиці. Я – не науковець. Наука теж таємниця для мене, а тепер і самі науковці почали це усвідомлювати. Сучасні вчені відмовляються від категоричних помилкових тверджень про те, що не існує таємниць, непідвладних розумові.

Завдяки Альбертові Ейнштейну наука докорінно змінила курс: адже що глибше він занурювався в її глибини, то більше сумнівів у нього виникало. Відтак раціональність і логіка потроху втрачали свій статус. Не можна запрограмувати життя, оскільки воно не визнає логіки. Логіка – суто людська властивість.

Ейнштейн згадує єдиний момент із власного досвіду, коли він засумнівався: а може, варто таки довіритися винятково розумові? Це було б так по-людськи, але як же нерозумно. Наполягати на раціональному чи логічному не

означає змінити буття на угоду своїй логіці. Навпаки, твоя логіка повинна підкоритися життєвій мудрості. Ти поринаєш усе глибше – і буття стає все більш таємничим. Урешті-решт настає мить, коли ти маєш облишити логіку й розумування і просто дослухатися до природи. Я називаю цей феномен найвищим розумінням, але в іншому, нетрадиційному значенні. Ти знаєш, відчуваєш, проте висловити не можеш.

Чоловік – це таємниця, жінка – таємниця, усе живе – також, тому будь-яка спроба щось пояснити – приречена на невдачу.

Пригадую, якось один чоловік у магазині іграшок шукав різдвяний подарунок для сина. Цей чоловік був знаним математиком, тож не диво, що власник крамниці запропонував йому головоломку-складанку. Вчений спробував... іграшка захопила його. Він довго і наполегливо складав, комбінував, допасовував, аж поки не зрозумів, що втрапив у халепу. Зацікавлені покупці, продавці й сам власник спостерігали збоку, але ключа до загадки науковець так і не знайшов. Нарешті він, розлючений, покинув це заняття і вигукнув власникові: «Я – математик за фахом, і коли мені не до снаги скласти цю головоломку, то як мій син із нею впорається?»

Власник крамниці відповів: «Ви не розумієте! Так навмисне задумано, щоб ніхто не склав! Математик ви чи ні – байдуже!»

Батько не вгамовувався: «То який сенс у цій забавці?»

Власник пояснив: «Сенс у тому, що ваш син вже відтепер усвідомлюватиме: життя неможливо розгадати чи пізнати до кінця».

Життя існує для насолоди і радості. Ти можеш бути частинкою його великої таємниці, та досягнути життя в ролі стороннього споглядача шансів нема.

Я не розумію себе, я сам для себе – найскладніша загадка, проте дам вам кілька підказок:

Психіатр – це той, хто за великі гроші поставить тобі багато запитань, тих самих, що й твоя дружина задарма.

Ключі до щастя: можна розповідати про любов, ніжність і пристрасть, але справжнє задоволення – усвідомлювати, що ці ключі завжди з тобою.

Жінка спочатку відбиває наступ чоловіка, а потім позбавляє його шансу на відступ.

Якщо хочете поміняти щось у жінці, погодьтеся з нею!

Бажаєте знати, що жінка дійсно має на увазі, – дивіться на неї, а не слухайте, що вона каже.

Одна жінка підбігла до поліціанта: «Бачите цього мужчину на розі? Він мене дуже дратує».

«Я вже певний час спостерігаю за вами, – відповів поліціант, – мужчина навіть не глянув у ваш бік».

«Саме це мене й дратує!»

Романтичний юнак у ліжку, дивлячись у вічі своїй красуні-коханій, запитав: «Я перший у тебе?»

Вона задумалась на мить, а потім відповіла: «Цілком можливо, у мене нікудишня пам'ять на обличчя».

Усе оповіте тайною: доцільніше насолоджуватися життям, ніж прагнути його досягнути. Врешті-решт той, хто не полишає спроб зрозуміти життя, пошиється в дурні. І навпаки: той, хто черпає в житті насолоду, – мудрець: він усвідомлює таємницю повсюди.

Найвище розуміння – знати, що нічого неможливо зрозуміти, бо все навколо загадкове і дивовижне.

Як на мене, в цій точці життя починається релігія.

Поясніть, будь ласка, в чому полягає справжня відмінність між чоловіком і жінкою.

Більшість відмінностей між статями спричинені тривалим насаджуванням умовностей. Ці відмінності, сформовані

впродовж тисячоліть, не є визначальними для природи, але існує низка ознак, що збагачують кожну стать унікальною красою, індивідуальністю. Їх просто перелічити.

Головною з них є здатність народжувати у жінки і відсутність цієї здатності у чоловіка. Це робить його становище підпорядкованим, і цей факт колись зіграв велику роль у вивищенні чоловіків над жінками. Ось як виявляє себе комплекс чоловічої неповноцінності: чоловік претендує на вищість, обманюючи себе і світ. Так він віками пригнічував геній, талант і здібності жінки, щоб переконати оточення і власне еґо у своїй винятковості.

Оскільки жінка виношує нове життя впродовж дев'яти місяців або довше, вона в цей період стає надзвичайно вразливою, залежною від чоловіка. Саме цю вразливість чоловіки завжди використовували в найганебніший спосіб. Проте згадана відмінність суто фізіологічна, не фундаментальна.

Жіноча психіка отруєна чоловіком, його лукавством і обманом: чоловік зробив жінку своєю рабинею, перетворив її на другорядну істоту. Причина такої поведінки – більша фізична сила чоловіка, але ж міць м'язів – складова тваринної природи. Якщо йдеться про перевагу сильного – то багато тварин сильніші від людини.

Втім, реальна відмінність між чоловіком і жінкою таки існує. І її варто відшукати серед інших, надуманих. І полягає вона в тім, що жінка повниться любов'ю. Любов чоловіка – явище значною мірою фізіологічне, на відміну від жіночої любові. Для жінки почуття – це щось глибше і вище, якась духовна субстанція. Тому жінка моногамна, а чоловік – навпаки. Мужчина жадає всіх жінок світу – і все одно залишається спраглим. Його жага безмірна й непогамовна.

Жінці ж досить одного коханого. Вона заплющує очі на зовнішність, але заглядає всередину. Жінка навряд чи закохається лише у красиве м'язисте тіло. Вона не встоїть перед

харизмою, незбагненою і принадною, – перед таємницею, яку кортить пізнати. Жінка прагне бачити перед собою не просто чоловіка, а повноцінну пригоду на шляху пізнання.

У сексуальному плані чоловік – слабка ланка: він переживає зазвичай лише один оргазм: Жіноча ж природа набагато перевершує його: жінка здатна мати кілька оргазмів. Саме це питання виявилось дуже болючим. Чоловік переживає локальний оргазм, що зводиться до відчуттів у ділянці геніталій. На протигагу чоловічому жіночий оргазм всеохопний. Її плоть наскрізь сексуальна, вона насолоджується неповторними відчуттями, стократ сильнішими, розмаїтішими та яскравішими, ніж у чоловіка.

Однак весь драматизм ситуації в тому, що в жінці треба розпалити чуттєвість, а чоловіка це не цікавить – він ніколи цим не переймався. Мужчина споконвіків використовував жінку як засіб для зняття сексуальної напруги. Йому вистачає кількох секунд – і він закінчив, тимчасом як жінка ще навіть не розпочала. Далі коханець обертається спиною і засинає. Статевий акт сприяє міцному сну – чоловік розслабляється, вивільнивши сексуальну енергію. Натомість жінка плаче і риде: вона ж бо ще нічого не встигла, навіть не порухалась. Її використали, а це нестерпне відчуття: бути річчю, засобом, об'єктом. Вибачити це чоловікові вона не може.

Аби ошчасливити жінку як повноцінну партнерку, чоловік повинен володіти секретом прелюдії. Не варто квапитись до ліжка. Він має зробити кохання мистецтвом. Парі важливо усамітнитись у храмі любові, де в повітрі витають божественні аромати, палахкотять свічки, світло не разить очі. Чоловік наближається до жінки з чудовим настроєм, позитивними емоціями. Це запорука гармонії. Трапляється, що партнери перед сексом сваряться, а це отруєє близькість. Любов мала б служити примиренням, принаймні на найближчу ніч. Однак це обман і підкуп.